

Tanulságos igék a Prédikátor könyvéből

Ha az életet Isten nélkül szemléljük, úgy tűnhet, semminek sincs értelme. De a prédikátor találkozik azzal, aki ezt a világot a semmiből teremtette. S ha az ember találkozik Istennel, csak egyet tehet: elhallgat előtte, mert nem perlekedhet azzal, aki nála hatalmasabb.

2.

A hűségeselek

Ők azok, akik szinte minden vasárnap jelen vannak az istentiszteleten. Éppen ezért könnyen szembetűnő a hiányuk, akár egy-két alkalom után is keressük őket. Ők azok, akik elsőként érkeznek, utolsóként távoznak. Akik elsőként adakoznak és elsőként ajánlkoznak segíteni. Szervezés esetén ők a biztos pont.

3.

Beteljesült álom

8.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXXIII. ÉVF. • 13. SZÁM
2022. JÚLIUS 1.
ÁRA 1,50 LEJ

Erős várakat építeni

A Nemzeti Összetartozás Napjának előestéjén avatták fel a kolozsvári Kakasos templom előtt Kós Károly egész alakos szobrát. Az ötletet még hat-hét évvel ezelőtt az akkori segédlelkész, Kerékgyártó Zsolt vetette fel, ám akkor az nem talált követőkre. „2018 januárjától választott meg a gyülekezet állandó lelképásztorává, két évvel később pedig a magyar Külügyminisztérium honlapján felfedeztem egy kulturális helyek megóvására kiírt pályázatot. Újra felvettem az ötletet a presbitériumnak, s nemsokára beadtuk a pályázatot, amelyen 2,5 millió forintos összeget nyertünk” – magyarázta Kerékgyártó Zsolt. A lelképásztor már korábban ismerte Farkas Ádám szobrászt, aki évekkal ezelőtt budapesti művészként Nyárádszentsimonban vásárolt házat. Amikor megkeresték az ötlettel, rendkívül megörült, s elvállalta a megbízatást.

„Az alapzatot is együtt tettük le Farkas Ádámmal, Szentendréről hoztuk a köveket, a szobrot pedig a dunántúli Mórton öntötték” – mesélte Kerékgyártó, aki a templom előtti tér felújításáról is beszélt. Ha már szobrot emelnek a templom mellé, akkor érdemes a bejárat előtti teret akadálymentesíteni, és a 21. századi követelményeknek megfelelően felújítani.

5.

Mile Lajos főkonzul köszönti a résztvevőket. A háttérben mögötte Farkas Ádám budapesti szobrászművész

Fotó: Kiss Gábor

Áldássá válni mások számára

Egyházi életünk középpontjában fontos dolog a presbiteri szolgálat. A presbiter egyházban és világban végzett szolgálata egységet alkot. A presbitérium feladatát sem lehet másképp meghatározni, mint úgy, hogy elkötelezett a szolgálatra. Fontos feladata a gyülekezet lelki és anyagi ügyeinek intézése. Ennél azonban sokkal tovább terjed a szolgálata. Felelős a gyülekezet hitbeli életéért is. A presbiter eskütel alapján érezze kötelességének azt, hogy minden alkalommal és eszközzel részt kell vennie a közösség építésében, fejlődésében. Nem távolról figyel a lelképásztorok szolgálatát, hanem együtt dolgozik velük a hívekért.

3.

Időutazás a kollégium falai között

A Bethlen Gábor Kollégium 400. évfordulójának ünnepségeire látogattunk el Nagyenyedre. Diákokkal, tanárokkal beszélgettünk, s ízelgettük Erdély talán legszebb magyar iskolájának hangulatát.

A nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium megalakulásának 400. évfordulójára az idei esztendő legnagyobb erdélyi iskolai ünnepsége állt össze.

4.

Tanulságos igék a Prédikátor könyvéből 6.

Boldogság Istenben

Ha a Prédikátor könyvét alaposabban szemügyre vesszük, fokozódást fedezhetünk fel benne. A prédikátor végigmegy az emberi élet minden lépcsőfokán, áttekinti azt szélességében és hosszúságában, mélységében és magasságában. E fejezetben különösen sötét színekkel ecseteli az emberi életet. Valahogy úgy vagyunk ezzel a fejezettel, mint amikor belépünk egy sötét szobába, s megpróbálunk tájékozódni benne, nézegetjük, hol tör be egy kis fény, hogy lássunk is valamit.

Az igevers szerint az ember nem perelhet azzal, aki nála hatalmasabb. Vagyis létezik egy hatalmas, mindenható Isten, aki előtt az ember nem tehet mást, mint hogy megalázkodik, és meghajol akarata előtt.

Ez ebben a sötétségben a legvilágosabb hely, és a prédikátor örvend ennek. Másképp nihilistává válhatna, aki már senkiben és semmiben nem hisz. Hiszen itt ilyen kérdések vannak: nem ugyanazon helyre megy-e mindenki? Ki tudhatja, mi jó az embernek e világon? Az ember élete csak egy árnyék, ami továtűnik. Nem olyan-e az ember, mint a dió, amelyet nagy nehezen feltör valaki, s utána kiderül, hogy üres, léha, semmi sincs benne?

S valóban, ha ezt az életet Isten nélkül szemléljük, úgy tűnhet, semminek sincs értelme. De a prédikátor találkozik azzal, aki ott van a semmin túl, aki ezt a világot a semmiből teremtette. S ha az ember találkozik Istennel, csak egyet tehet: elhallgat előtte, mert nem perlekedhet azzal, aki nála hatalmasabb. Nekünk előtte tényleg semmink sincs, sőt érezzük, hogy adósok vagyunk neki, el kell számolnunk, és nincs mivel fizetnünk.

Ezért az ember próbál menekülni Isten elől, ám ez reménytelen vállalkozás. De nem is kell, mert mi már sokkal többet tudunk, mint a prédikátor. Ő csak annyit tudott, hogy Isten terem-

tette a világot, benne az embert, és hogy az Úr hatalmasabb az embernél. De mi már az is tudjuk, hogy Isten nemcsak megteremtette e világot, hanem meg is váltotta azt. Mi már nemcsak hatalmas, mindenható Istenben bízunk, hanem egy irgalmas, kegyelmes Istenben is. A prédikátor még nem tudhatta, legfeljebb sejthette, hogy Isten a világot és benne az embert nem elveszíteni akarja, hanem meg akarja tartani.

Ha az ember találkozik a kegyelmes Istennel, akkor már csak ennyit mondhat: nem tudok nélküle élni. A prédikátor belénk akarja sulykolni, hogy Isten nélkül nem lehet élni, vagy ha valaki ezt megpróbálja, annak az élete nem nevezhető igazán életnek. Isten nélkül senki nem lehet boldog, még akkor sem, ha jólétben, sikerek között él. Az ember nélküle nemcsak a disznók vályújánál van elveszve, hanem akkor is, ha gazdagság és tisztesség veszi körül. Valóban rettenetes dolog, hogy az embernek mindene megvan, mégsem boldog. Ilyenkor a példázatbeli bolond gazdag jut eszünkbe, akinek mindene megvolt, csak épp boldog nem volt, mert Istenben nem volt gazdag. A prédikátor ezúttal olyan emberről beszél, akinek száz gyermeke van, magas kort ér meg, mégsem ér semmit az élete, mert nincs ott benne az Isten kegyelme és áldása.

Tudjuk, hogy a prédikátor gazdag volt, ez még nagyobb nyomatékot ad szavainak. De ha gazdagságában is boldogtalan, akkor miért nem szabadul meg attól, miért nem osztja szét gazdagságát a szegényeknek? Ám Isten nélkül a szegénység sem tenné boldoggá, mert az Úr nélkül a szegénység is épp olyan rossz, mint a gazdagság. A Biblia nem azt tűzi ki életcélul az ember elé, hogy mindenről lemondjon, amit később a szerzetesek tettek, akik meghirdették a szent szegénységet. Isten nem szegénynek teremtette a világot, az ő gazdag asztalánál mindenkinek van helye. Krisztus felszólította

„Régóta megvan a neve mindannak, ami létezik. Elrendelt dolog, hogy mi lesz az emberből, és nem szállhat perbe azzal, aki hatalmasabb nála.”

(Préd 6,10)

Agnus Rádió

24 órán át a világhálón

www.agnusradio.ro

88,3 MHz-en

03-08 és 12-15 óra között

Kolozsváron

ugyan a tanítványokat, hogy vegyenek búcsút javaiktól, de nem tette őket koldusokká, hanem munkásokká az ő szőlőskertjében, a munkásról pedig azt mondja, méltó a maga jutalmára.

Amikor a tanítványokat később megkérdezi, volt-e valamiben fogyatkozásuk, akkor ők azt felelik: nem, semmiben nem volt fogyatkozásuk, az ő Uruk gazdagon gondoskodott róluk, őket minden szükséges dologgal ellátta. Amikor a Hegyi Beszédben azt mondja: keressétek először az Isten országát és annak igazságát, akkor nem azzal folytatja, hogy legyetek szegények, hanem azt mondja, hogy a többi, az összes szükséges dolog majd ráadásul adatik meg nekik és azt is mondja: aki elhagyta családját, szántóföldjeit, vagyonát, az százszor annyit fog kapni helyébe, és még örök életet is.

A nyolcvanas években találkoztam egy tanfelügyelővel, aki megtért, hitre jutott, elkezdett gyülekezetbe járni, ezért kidobták a tanügyből. Egy bankban kapott állást, ahol többszörös fizetést kapott, s még a gyülekezetbe is nyugodtan járhatott.

Jegyezzük meg magunknak örökre e fejezet fontos üzenetét: az a legnagyobb baj az ember életében, hogy bár mindene megvan, mégis Isten nélkül él. Az ilyen ember lelkében boldogtalan és nyugtalan. Isten azonban nem akarja, hogy teremtményei boldogtalanok legyenek. Ezért nem kevesebbet tett boldogságunk érdekében, mint hogy elküldte fiát, aki meghalt és feltámadt értünk. Aki ezt megértette, aki elfogadta Jézust mint élete megváltóját, az már nem lehet boldogtalan. Lehet, nem fog dűskálni anyagi javakban, nem lesz része sikerekben, de gazdag és boldog lesz, s ez számára mindennél fontosabb.

Ezek után számunkra már csak egy kérdés van: mi megértettük-e, elfogadtuk-e Istennek a Jézus által mutatott szeretetét, és így boldogok és gazdagok vagyunk-e benne? Ha igen, akkor legyünk tényleg boldogok, s ezt mondjuk el másoknak is, akik még ezt a gazdagságot nem ismerték meg az életükben, akik még Isten nélkül élnek, akik még csak a földi dolgokban keresik boldogságukat.

Felhívás Felsőősfalváért

Szomorúan értesültünk az egyházkerületünk területén bekövetkezett legújabb tűzesetről. Május 12-én a felsőősfalvi egyházközség gyülekezeti otthona leégett. Az otthon folyamatos használatban állt, ezért pusztulása nem csupán anyagi veszteség. Téli időszakban ugyanis itt zajlottak a vallás- és bibliaórák, csoportfoglalkozások, dalárdapróbák, gyűlések, szeretetvendégségek stb. Nyáron pedig a vendégházzal együtt a gyülekezeti vendéglátás és misszió központja volt. Mindannyiunk számára egyértelmű, hogy a gyülekezet önerőből képtelen a kárelhárításra, ennek ellenére nem maradt tétlen, hiszen van bátorsága tervezni: szeretne a leégett épület helyett tornácos, beépített tetőtérű otthont építeni. Az alsó részben közösségi terem, két mosdó, teakonyha, kis helyiség lenne, felül későbbi kiépítésre alkalmas manzárdtér.

Gyülekezeteink eddig is minden emberi képzeletet felülmúló módon tanúsították, hogy már rég nem a fölőslégből, hanem a számukra is szükségesből áldoznak bajban levő testvéreik támogatására (lásd a kárpátaljaiak javára történő gyűjtés eredményességét). Ezért egyházkerületünk szeretettel kéri tagjait, hogy lehetőségeikhez mérten támogassák a felsőősfalvi gyülekezeti otthon felépítését. Érdeklődni Szász Tibor András lelkipásztornál lehet (tel.: 0730 190 065).

Az adományokat a következő címre lehet küldeni: Parohia Reformata Ocna de Sus, cu sediul în Ocna de Sus 262, Comuna Praid, jud. Harghita, nyilvántartási szám: CUI 5023170, bankszámlaszám: RO 93BRDE 210SV01509902100, bankfiók: BRD agentia Odorheiu Secuiesc, SWIFT: BRDEROBU, COD IBAN RO93BRDE210SV01509902100

Áldássá válni mások számára

1. | Az istentiszteleteken, bibliaórákon és minden más egyházi rendezvényen való rendszeres részvétel a presbiter életmódjának olyan magától értendő része, amelyről szólni sem kellene.

A presbiteri életformát meghatározza a szenvedélyes, szolgáló szeretet. Ezzel vállal minden áldozatot a közös egyházi ügyek rendezésében. Példamutatón éljen családjában, az alkotás örömeivel végezze kenyérkereső munkáját. Gyülekezetének minden munkáját támogassa, a közegyház dolgaiban vegyen részt, és osztozzék annak minden gondjában, örömében.

Ma már hálásan kell megállapítanunk, minden lehetőség adott az igehirdetői, istentiszteleti és diakóniai szolgálatra. Az aktív szolgálatból kiöregedő lekipásztorok, kántorok, szociális munkások helyére fiatal munkaerő érkezik, minden lehetőség adott az utánpótlásképzésre. Jelentős és köszönetre méltó segítséget kapunk a magyar kormánytól, de az egyházkerület által az uniótól, a vallásügyi hivataltól, magáncégektől és a helyi önkormányzatoktól is érkezik támogatás. A presbiterok és a gyülekezetek feladata, hogy a lehetőségekkel élni tudjanak. Támogassuk egyházunk oktatói intézményeit is, érezzük felelősséget azért, hogy a fiatalokkal megismertessük az egyházi szolgálatokat, és indítsuk e pályákra az alkalmasokat.

A megújult pókakeresztúri templom (illusztráció)

A jövő mindenképpen a szolgáló életformára elkötelezett keresztyén embereket fogja igazolni.

A megújult templomok és egyéb egyházi épületeink karbantartása, korszerűsítése ékes bizonylatai annak, hogy még léteznek élni akaró gyülekezeteink. És mindeközben ne feledkezzünk meg a szórványban élőkéről sem, hiszen mindenki felelős egymásért.

Egyházunk sajtómunkája, a rendszeresen megjelenő folyóiratok, imádságos könyvek, prédikációs kötetek és minden más kiadvány nagy értéket jelent egyházi életvitelünkben. A sajtóosztály tudatos segítséget nyújt a szolgáló egyháznak és tagjainak. Ma már nem nélkülözhetjük a sajtókiadványok tájékoztató és iránymutató segítségét.

Az evangélium gazdagságával megtelt szív mélyebben tud szeretni, hatékonyabban segíteni, szívesebben szolgálni, becsületesebben dolgozni. Azt is újra tudatosítani kell, hogy nem magunkért kell elsősorban becsülettel dolgoznunk és élnünk, hanem embertársainkért, azért a világért, amelyben élünk. Áldássá kell válnunk azok számára, akik közé Isten állított minket. Ne feledjük: a példaadás a legmeggyőzőbb eszköz a gyülekezeti élet építésére, ezért tegyünk meg mindent egyházunk megújulása érdekében. Elsődleges feladatunk anyaszentegyházunk megújulása, ezért imádkozzunk!

| BÁNYAI LÁSZLÓ |

A hűségesek

Ők azok, akik szinte minden vasárnap jelen vannak az istentiszteleten. Éppen ezért könnyen szembetűnő a hiányuk, akár egy-két alkalom után is keressük őket. Ők azok, akik elsőként érkeznek, utolsóként távoznak. Akik elsőként adakoznak és elsőként ajánlkoznak segíteni. Szeretetvendégség, szervezés esetén ők a biztos pont, a megbízható háttérszemélyek. Akik tudják, mi a dolguk, és lelkiismeretesen végzik az általuk felvállalt teendőket. Sokszor ötletekkel érkeznek, javasolnak. Ami azt jelzi, otthon is foglalkoznak a gyülekezet dolgaival, és elgondolkodnak azon, mi jót tehetnének még a templom és környezete szépítéséért.

Ők a szűk mag, akiknek éppen ezért gyakran irigyeik is vannak. Akik jellemzően páholyból (értsd a kocsmaajtóból) nézik, lesik, vagy otthonról a távirányítóval a kezükben ecsetelik, mi készül már megint a templomtorony alatt. Nos, ők már nem szűk magot alkotnak... Ők soha nem áldozzák fel az öt perc semmittevésüket vagy a vizezett sör árát a közösségért.

Ez hát a kulcsa a szolgálatunk folyamatoságának. Az áldozatkész, szűk tanítványi réteg, a hűségesek, akik a legtöbb közösségben megtalálhatók. Akik otthon tudják hagyni a teendőket, időt áldozni az Úr ügyének. Talán mert tudatában vannak annak, hogy ha ők kiesnek, nem ugranak oda négyen-ötven a helyükre átválalni a szolgálatot.

Ők a kulcsszereplők. Nem jobbak, és nem rosszabbak, mint mások, nem is szentek. Sőt

Példás összefogás. A kolozsvári egyházmegye presbiteri közmunkát szerveztek a leégett kidei parókiaért

ugyanolyan esendők, mint bárki más. Azonban engedik, hogy Isten használja őket. Márpedig ez a mai értékfosztó világunkban komoly elkötelezettségnek számít. Ma, amikor ki-ki elbujdosik a maga vackába, amikor sok helyen a közösségi tereket a talpon állók jelenítik meg. Amikor sok ember enged annak, hogy az egyoldalú hajtás és önzés irányítsa életét.

A szűk mag az, amely soha nem tömegekből áll. Kis csoport, amely mindig erőn felül vállal. Kevesen vannak, mégis mindig elegendő. Mert az Úr mindig megáldja és kiegészíti az ő kevesüket. Így lesznek sokan és elegendő. Így lesznek bővülködők.

Egy-két ember időnként kiesik közülük. Üres marad a templomban a helye. Elhalkul a szó, elnémul egy nevetés. Egy sírhalom jelzi már: valaki eltávozott, aki tényező volt és számított.

Nemrég székeket vettünk egy konfirmációi adományból a karzatra, amelyet egyre ritkábban használunk már. Ez a konfirmált ifjak helye... Mégis megvettük az új székeket, s amikor elhelyeztük azokat a régi, kényelmetlen falócák helyére, kissé felsandítottunk a mennyezetre. Székek már vannak. Te pedig, Uram, adj hozzá híveket!

| FÁBIÁN TIBOR |

Időutazás a kollégium falai között

1. | Az előkészületek hosszú hónapokkal ezelőtt kezdődtek: Szócs Ildikó igazgató (képünkön) a megmondhatója, mivel jár egy ilyen ünnepség megszervezése és végül a háromnapos forgatókönyv levezénylése. Amely egy szombat esti csúcspannival ért véget több ezer vendiák jelenlétében.

A nagyenyedi kollégium rendelkezik az erdélyi magyar iskolák talán legtagasabb udvarával, amely most mégis szűkösnek bizonyult. A legidősebb vendiákévfolyam tagjai – akik találkozóra jelentkeztek – hatvan évvel ezelőtt, 1962-ben végeztek. De szinte hiánytalanul összesereglett az utóbbi hat évtized nemzedéke is: ölelkező férfiak és nők, könnyező szemek, őszülő fejek és sok emlék, amely halk morajként töltötte be a dél-erdélyi város központjában található kollégium hatalmas udvarát és tornakertjét.

Az ötvenes éveiket taposó nemzedékek még a Ceaușescu-rendszerben végeztek, amikor gőzerővel folyt a magyar múlt felszámolása, a magyar líceumba román osztályokat telepítettek. A kommunista hatalomnak mégsem sikerült annyi román diákot toboroznia, amely az iskola gyors elrománosításához kellett volna, ezért a magyar helyek korlátozásával rákényszerítették a tovább tanulni akaró magyar fiatalokat, hogy az iskola román tagozatára iratkozzanak.

Az udvaron rokonsággal is összefutottam, akik a hetvenes évek végén Aranyosszékről még úgy kerültek Nagyenyedre, hogy tanítóképzőt végeztek. A 9. osztály 1979-es elkezdése után azonban kiderült, ezt Bukarestben másként gondolták: a magyar tanítóképzőt egy tollvonással megszüntette a hatalom. „Egyik reggel a bentlakásba sötét, szomorú arccal érkezett az osztályfőnök elújságotlani a lesújtó hírt: ipari szakosztályba helyeztek át, tanítóképző nincs többé. Ma is emlékszem a jelenetre: a tíz- és tizenegyedikes lányok zokogva borultak az ágyra, ezzel minden álmuk szertefoszlott. Tanítani akartak, közben a hatalom reszelőt és olajos rongyot nyomott a kezükbe” – magyarázta Gi-

zella. Ő is azoknak az éveknek a szép oldalára emlékszik: a remek tanárookra, akikkel az iskola kertjében együtt énekeltek, akiktől magyarságtudatot kaptak, és magánbeszélgetéseken megtudták, milyen híres elődök tanultak egykoron az iskola falai között.

Az iskola igazgatójával az ünnepség előtt sikerült találkoznom, hogy kis időutazás keretében számbavegyük az elmúlt 32 esztendő történetét. Amire egy könyv sem elegendő, nemhogy újságcikkben lehessen összefoglalni e hosszú időszakot, amely Dél-Erdély legszebb iskolájává varázsolta a Bethlen Gábor kollégiumot. Elmeséltem, hogy a 90-es években egyik ismerősöm fiát kerestem fel a Bagolyvár nevű bentlakásban, és bizony megijedtem a lerobbant környezettől. Falból kilógó csövek és villanydrótok fogadtak, a fiúk viszont elégedettek és boldogok voltak. Észre sem vették, mit hagyott hátra a Ceaușescu-rendszer, ők tanulni akartak.

Mindez már múltidő: 2008 és 2016 között 6 millió eurós uniós pályázat keretében sikerült

felújítani az épületegyüttest. Amire nem volt elegendő az uniós pénz, azt a magyar állam fizette, így mára kívül-belül megújult, koszerű tanintézmény fogadja zömében a könyékről és kisebb részben az Erdélyből más részeiből érkező diákokat.

„Ha a kollégium kórusa népviseletbe öltözve fellép, Erdély minden tájegysége képviselteti magát. Vannak diákjaink Brassó környékéről, Székelyföldről, a Szilágyságból, de Szatmár, Kolozs és Maros megyéből is. A reál- és a tanító-óvőképző mellett elindítottuk a szakiskolai oktatást turisztika-közélelmzés szakon, ahol a diákok szakács, cukrász és pincér képesítést szerezhetnek” – magyarázta az igazgató. Igaz, három évtized alatt a kilencvenes évek eleji 1100 diáknak ma csupán a fele, 515 tanuló a Bethlen-kollégiumban, ami főleg azzal magyarázható, hogy számbelileg visszaesett a más vidékről érkező diákok létszáma. Erdélyben több magyar iskola megerősödött, és a csökkenő gyereklétszámra nehezedik a konkurencia. A nagyenyedi kollégium azonban állja a sarat.

Két diákkal sikerült szóba állnom. Gábor Farkas Ferenc a szomszédos Marosdécséről ingázik. Szenvedélye a történelem, azonban nem bölcsésznek, hanem matematikusnak vagy informatikusnak készül. Amihez hozzátartozik, hogy az utóbbi két évben elnyerte az országos fizikaverseny első helyét. Ferenc azonban lelkesen részt vesz a történelmi vetélkedőkön is.

Boros Róbert tizenegyedikes diák a borászatról híres Csombordról ingázik a kollégiumba, ő színésznek készül. Azonban nem zárja ki, hogy a történelem-földrajz mellett kötelezi el magát, vagy a pedagógiai osztály elvégzése után tanítónak szegődik. „A mi évfolyamunkon tíz fiú tanul, ami tanítóképzőben ritka jelenség, mert zömében lányok jelentkeznek. Sok kollégám szeretne tanítani. Nagyon jó a gyakorlati képzés, óvodába, elemibe járunk” – magyarázza a fiatalember.

Kerekes Erika aligazgató szerint szabadidőtevékenységként sok diák érdeklődik a művészeti és sportkörök iránt, de amikor pályaválasztásról van szó, a divatos, pénzes szakmák mellett kötelezik el magukat. Egyre többen mennek informatikusnak, hiszen a mai Erdélyben ez a legkeresettebb és legjobban megfizetett szakma.

Benéztem Gordán Edina levéltárhoz is, aki a Bethlen-kollégium híres dokumentációs könyvtárát gondozza. A nagyenyedi kollégium tulajdonosának, az Erdélyi Református Egyházkerületnek sikerült visszaperelnie. A Bethlen Gábor idejéből származó könyvek zöme elpusztult az 1849 januári vérengzésekben, de megmutatja legrégebbi kötetüket, Aquinói Szent Tamás és Skóciai Duns János 1474-ből származó könyvét. Rákérdeztem, mit jelentett 350 évvel ezelőtt kollégistának lenni. „Aki 16 éves korára jól beszélt latinul, esélye volt bekerülni a tanintézetbe. A falusi kántortanító megtanította írni, olvasni, számolni, majd több éven át elsajátította a latint. Nemes családokban ugyanez magántanítóval történt” – összegzi vendéglátóm az elmúlt korok szokásait. A könyvtár ablakából kinéztem az udvari nyüzsgésre. Ugyanezt láthatták két-három évszázada a könyvtárban bókászó diákok is: a Bethlen Gábor Kollégium hangulata változatlan.

A Bethlen Gábor Kollégium 400 éves fennállására rendezett ünnepségre mintegy ezerötszázan érkeztek

Erős várakat építeni

1. | „A lényeg az volt, hogy ne hivatkozom a burkolat, hanem inkább a templom érvényesüljön, hiszen itt élő közösség van, nem szeretnénk múzeumot berendezni” – utalt a lelkipásztor a felsővárosi gyülekezetre, amely önerőből mintegy 7,5 millió forint összeggel támogatja a Kós-szobrot.

Az alkotás különben már tavaly elkészült, ám különböző okok miatt annak leleplezésére korábban nem kerülhetett sor. „Tavaly nyáron hozták el Magyarországról, akkor került fel a talapzatra, azóta lehetett látni. Sok betegség, a rossz idő, a tél folyamatosan hátráltatta az előkészületeket, ráadásul azt szerettük volna, ha minden meghívott vendég el tud jönni az ünnepségre, ezért került sor csupán idén nyáron a leleplezésre” – magyarázta a szokatlan helyzetet Floriska István főgondnok. Valószínű, talán éppen ezért voltak az elvártnál kevesebben az ünnepségen. A gyülekezeti tagok ugyanis már egy éve folyamatosan látják az emlékművet, s számos fénykép is készült róla.

A hosszú várakozás azonban meghozta gyümölcsét, hiszen mindazok, akik részt vettek a hálaadó istentiszteleten, felemelő érzéssel távozhattak, főleg, hogy az ünnepségen a magyarlónai énekkar és a makói fúvószenekar is közreműködött.

A nehézségekről és várakozásról beszélt az ünnepi istentiszteleten dr. Bibza Gábor esperes is, aki a Jób 8,11–13 alapján hirdette az igét. Jób szinte mindenét elvesztette, és sokat kellett várakoznia a szenvedésben. Sokszor nekünk is sokat kell várnunk, akár éveket, évtizedeket is. Mint ahogy történt ez most a szobor leleplezése előtt – mondta Bibza Gábor. Ilyenkor kitartásra, erőre és türelemre van szükségünk. De honnan vegyük mindezt? – tette fel a kérdést az igehirdető. Hiszen a mai világban sok minden megváltozik körülöttünk, és úgy érezzük, nincs időnk várni. Ám a Szentlélek erejével erősekké és acélosakká válhatunk olyankor is, amikor még várnunk kell, és nem cselekedhetünk – fogalmazott az esperes. Kós Károlynak az egész

A hálaadó istentisztelet végén Kató Béla erdélyi református püspök áldotta meg a gyülekezetet és a szobrot

Fotók: Kiss Gábor

élete szinte várakozásban telt el: az első világháborúban, a román megszállás alatt, a második világháború idején, majd az azt követő kommunizmusban. Ő mégis Erdélyt választotta. Most pedig a szobor azt láttatja velünk, hogy Kós Károly acélos tekintettel, sziklaszilárdan néz a templomra, alkotására. Az emlékezet tehát méltó helyre állította az alkotót – zárta igehirdetését az esperes.

A hálaadó istentiszteletet követően a résztvevők a templom előtti térre vonultak, ahol Mile Lajos magyarországi főkonzul és Kató Béla püspök leleplezte a dr. Farkas Ádám budapesti Kossuth-díjas szobrászművész alkotását. A főkonzul köszöntését követően Kató Béla püspök méltatta Kós Károlyt, akiről elmondta: nincs nagyobb tanítómestere életünknek, mint ő,

aki megmutatta a Trianon utáni szétszakított magyarságnak a helyes cselekvési irányt. „Kós Károly kiáltó szavát ma is halljuk. Építenünk kell, fogunk hát építeni új, erős várakat Istennek. Építenünk kell, ez a Kós Károly-i üzenet, és erre figyelmeztet minket a templom előtt üldögélő és ujját felmutató szobra” – zárta beszédét a püspök.

Az ünnepséget követő szeretetvendégség alkalmával a szobrászművésszel beszélgetve megtudtam, hogy számára a felkérés rendkívül izgalmasnak tűnt, szellemi és alkotói kihívást jelentett. Rengeteg felvételt gyűjtött össze Kós Károlyról, megnézte az összes szobrot, amelyet róla mintáztak. Elolvasta több könyvét, azokat is, amelyeket róla írtak. A szobor elkészítésével kapott egy lehetőséget arra, hogy közel kerüljön az íróhoz, építészhez, egyházkerületi főgondnokhoz, megismerje Kós Károly nagyságát és emberi mivoltát. Az alkotó szerint sikerült olyan árnyalatnyi különbségeket belevinnie a szoborba, amelyek által, ha valaki körbejárja, és a fényviszonyokat is figyelembe veszi, fölfedezi benne vagy megtalálja azt, ami számára érdekes vagy újszerű. Arra a kérdésre, hogy a művész hova sorolná alkotását saját munkásságán belül, így válaszolt: „készítettem először egy fejtanulmányt Kós Károlyról. Később pedig, amikor a barátaim, akik a műteremben megfordultak, és előrehaladott állapotában látták az alkotást, azt mondták, ez lesz a főművem. Ezt nem állítanám, de több jelentős alkotásom van”.

Hogy valóban főművévé vált-e a szobor Farkas Ádámnak, nem tudhatjuk. Azt viszont mindenféleképpen látjuk, hogy a kolozsvári Kakasos templom előtt leleplezett alkotás nem mindennapi. Az ülő szobrot vizsgálva érezzük, Kós Károly száz év múlva is felemelt ujjal figyelmeztet: bármilyen körülmények között próbáljunk helytállni, és ahogy az egykori író-építész fogalmazott egyik írásában, „össze kellene szednünk, nagy fáradsággal az ország minden részéről a széjjelszórt köveket, hogy azokkal a magunk képeire építhessünk. És ehhez hit is kellene, és nagy fanatizmus is, és rettenetesen sok munka...”

Az élővé varázsolt szobor. Kós Károly sokatmondóan mutat alkotására, a kolozsvári Kakasos templomra

Nyári programajánló: Válts irányt! IKE Fesztivál

Idén július 5–9. között örömmel, testet-lelket-szellemet felüdítő programokkal töltjük meg a zeteváraljai Deság Resort területét, hiszen négy év kihagyás után végre személyesen is találkozhatunk a Válts irányt! IKE Fesztiválon.

A korábbi évekhez hasonlóan idén is célunk, hogy legfőképpen a tini, 14–18 éves korosztályt szólítsuk meg, emellett színes programmal készülünk a gyerekek, egyetemisták és felnőttek számára is. A fesztivál területén több helyszínen várjuk az érdeklődőket: a Hangárban főleg a tini korosztály lehet majd otthonra, az Előtérben az egyetemisták számára készülünk programokkal, a Hétköznapiban mindenféle közéleti témát érintünk. A Műhelyben kisebb csoportokban zajlanak majd a beszélgetések és a műhelyfoglalkozások, a Csicsergő a gyerekeket várja különböző programokkal, a Dombtetőn pedig hajnali imacsendességen és istentiszteleten vehetnek részt a fiatalok. A fesztivál „lelkét” adó tevékenységek sora is bővült: a láthatatlan színház és az imasátor programjai mellett a résztvevők imaösvényen is sétálhatnak, és egyes előadások után lehetőség lesz kiscsoportos beszélgetéseken is részt venni.

Az érdeklődők számos programpont közül választhatnak: reggeli áhítatok, közös esti di-

REGISZTRÁCIÓ ÉS TOVÁBBI INFORMÁCIÓK: WWW.VALTSIRANYT.RO

csőítések, tematikus műhelyek, inspiráló és aktuális tematikájú előadások, esti tevékenységek, koncertek színesítik a programot.

Kedden, a megnyitó napján a Válts irányt! Band együttesel énekelhet a közönség. Szerdán a 4Street és a Platon Karataev dalai csendülnek fel, őket követik csütörtökön a Szintaxis és a Margaret Island zenekarok. Pénteken, hangolódva a másnapi istentiszteletre, az Élő Kövek zenél a színpadon. Így érünk el a fesztivál egyik legfontosabb programpontjához, a szombati közös istentiszteleti és úrvacsorázó alkalomhoz, amikor együtt, egy közösségben élhetjük át az összetartozás élményét.

A helyszínen a regisztráció során lehetőség lesz heti bérletet vásárolni, amelynek ára 150 lej, és tartalmazza a programokon való részvételt, valamint a sátorhelyet. Lehetőség lesz továbbá napijegy vásárlására is, ennek ára 50 lej, kedden és szombaton pedig a belépés ingyenes.

További információk, napi beszámolók, fotók és videók a fesztivál Facebook-oldalán, valamint a valtsiranyt.ro oldalon elérhetők.

Szeretettel, örömmel várunk minden kedves résztvevőt, hogy együtt tapasztalhassuk meg az ige szavait: „ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömtök teljes legyen.” (Jn 15,11)

| BUKSA EMESE |

Egyél szépen!

Sokan kedvelik a különböző hamburgeres szendvicseket, amelyekről köztudott, hogy fogyasztásukkal nem kevés kalóriát viszunk be a szervezetünkbe. Egy alternatív lehetőséget mutatok ezúttal, ha szeretnénk kipróbálni egy zöldebb, egészségesebb, de mégis ízletes változatot, ebből a zsömlé is elmarad, helyette brokkoliból készítjük el a szendvics fő elemét. Nevezhetjük egyszerűen brokkoliburgernek is.

A brokkoliról érdemes tudni, hogy amellett, hogy gazdag vitaminforrás, alacsony a kalóriatartalma, és könnyen emészthető más káposztafélékhez képest. Magas az antioxidáns tartalma, és jó immunerősítő hírében áll. 10 dkg brokkoli elfogyasztásával már fedettük is a napi C-vitamin-szükségletet, emellett nagy mennyiségben tartalmaz K-vitamint, többféle B-vitamint, A- és E-vitamint. Magnézium-, kalcium-, cink- és vasforrás is. Ahhoz, hogy minél inkább megőrizzük magas vitamintartalmát, nem szabad túlfőzni, 5-10 percig pároljuk csak. Egy trükkel még szép zöld színét is megtartja, ha főzés után rögtön átmoszuk jéghideg vízzel.

A következő receptet apró fasírtok elkészítéséhez is használhatjuk, de ez képezi alapját hamburgerünknek is.

Egy közepes fej brokkolit szedjük rózsáira, 5-10 percig főzzük sós vízben, majd krumplitoróval nyomjuk össze, vagy vágjuk nagyon apró darabokra. Miután kihűlt, dolgozzuk össze 8-10 dkg megreszelt telemeával, 4 ek zsemlemorzsával, 1 tojással. Ízesítsük egy cikk áttört fokhagymával, őrölt borssal és ha még szükséges, sóval. Ezután formázzuk meg a kis pogácsákat, majd sütőpapírral bélelt

tepsibe helyezve őket süssük meg 25–30 perc alatt, amíg szépen megpirul a tetejük. A hamburgerek összeállításához használhatunk salátaleveleket, rukkolát, paradicsomot, céklát,

uborkát, telemeát vagy grillsajtot. Kínáljunk hozzá fokhagymával vagy egyéb kedvelt fűszerkeverékünkkel ízesített görögjoghurtot majonéz helyett.

| ALBERT BEÁTA |

A református oktatás éve

Amikor a tanárok is elballagnak

Ünnepi óra a Kántor-Tanítóképző Főiskolán

Forog az idő kereke, s tudjuk, mindennek rendelt ideje van. Most eljött az ideje annak is, hogy két kollégánk munkáját megköszönjük. A főiskola kis szimbolikus ajándékkal szeretne elbúcsúzni Dajka Adalbert és dr. Barabás László tanároktól. Nem engedjük el őket olyan könnyen. Mindannyiunknak szüksége van mintákra, nemcsak a pálya kezdetén, de hasonlóképpen a végén is. Nem is kérhetnénk egyebet az Úrtól, mint a 90. zsoltárban megfogalmazottakat: „Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.” És ha már számlálásról van szó, elárulom, e szimbolikus ajándék egy óra (karóra) és egy íróeszköz. Az íróeszköztől egyértelmű, hogy az értelmiségi, a tollforgató ember jelképe, habár a digitális korban már némi magyarázatra szorul, viszont az órát nem figyelmeztető jelnek szántuk. Legyen az itt eltöltött időszak jelképe. Lássuk, miről is szólunk ennek az időszaknak órái a teljesség igénye nélkül.

Dajka Adalbert 2001 óta, azaz 21 éve tanít a marosvásárhelyi Kántor-Tanítóképző Főiskolánkon testnevelést és annak módszertanát. Mindvégig óramű pontossággal tartotta meg óráit, elsőnek hozta be munkaterveit, vizsgalapjait, és az órával nem mérhető becsületességen, a sport-szerűség és a fair play szabályain túl kollégaként elsőnek köszöntött karácsonyra, húsvétra, nőnapra. A leendő tanítóknak, a diákjainknak készített módszertani segédanyag-sorozata sokak számára nyújtott mentőövet a pályán, hiszen a köztudottan elhanyagolt testnevelési órák megtartására a szakirodalom nem bővelkedett túl sok kiadvánnyal. Ügyszeretét és elkötelezettségét a hat szakdolgozat irányítása is bizonyítja, ahol olyan témákat dolgozott fel végzőseinkkel, amelyek a testi-fizikai fejlődésen túl a kisiskolások sikerélményét, ügyességét, erkölcsi nevelését is szolgálták. A kántor-tanítóképzőben kifejtett tevékenysége csupán kiegészítője volt a gimnáziumi címzetes tanári munkájának, ahol számos elismerő oklevélben és kitüntetésben részesült. Pályája során folyamatosan közölt szakanyagokat folyóiratokban, akadémiai kiadványokban, emellett a nemzetközi kongresszusokon, tudományos diákköri konferenciákon való részvételei és a továbbképzései mind szakmai alázatáról tesznek bizonyosságot. Nem kis munka van ezek mögött, és bizony az ember belefárad, nemcsak szellemileg, de fizikailag is, még a testnevelő tanár is. Mit is kívánhatnánk mást, mint azt, hogy nyugdíjas éveit jó egészségben odaszentelhesse mindannak, ami eddig háttérbe szorult, és szeretett családjá körében élvezni tudja mindazt a szépet és jót, ami e gazdag pálya gyümölcseként beérett. Isten áldja további életét!

Az esztendő kerekének forgását, az idők szavát ki érthetné jobban, mint dr. Barabás László, főiskolánk és a Károli Gáspár Református Egyetem docense. A gazdálkodó, rendtartó székely ember feszes időbeosztásától (néprajztudósként) a művelődéstörténeti korszakok különböző napóráinak állásáig (kulturakutatóként),

A két ballagó tanár és egykori tanítványaik. Balról jobbra: dr. Kicsi Noémi, dr. Barabás László, Strugurás-Fazakas Ildikó, Kedei Ibolya, Dajka Adalbert, Bereczky-Tollas László

nemcsak ismeri, de bölcsen ki is használta az időt. Számvetésül néhány adat: az 52 dolgoz esztendőjéből 31 év tanítás csak a főiskolán 1991-től (amelyből 21-et igazgatóként töltött 1993–2014 között, és a nagykovácsi testvérkönyvtára is átjárt néprajztanítási húsz évig), 50 népismereti és egyházzszolgálati tábor vezetése és szervezése, mintegy 230 szakdolgozat téma-vezetője.

Eljött az ideje annak, hogy a marosvásárhelyi Kántor-Tanítóképző Főiskola két tanárának, Dajka Adalbertnek és dr. Barabás Lászlónak munkáját megköszönjük.

Tanári munkássága mellett nem szűnt meg kutatónak lenni. Tudományos tevékenységét összegezve: tíz önálló kötet, nyolc társszerzővel, ezek közül három a főiskolánk történetével, életével foglalkozik, 63 néprajzi tanulmány és közlés, 148 népismereti, néprajzi, művelődési írás, cikk, recenzió, 109 előadás különböző itthoni és nemzetközi konferenciákon, rendezvényeken, 21 interjú, társszerzőkkel 47 néprajzi film. És e felsorolásban nem is szerepelnek a kutatott településeken elhangzott könyvbemutatók alkalmai, a saját értékeket felmutató népművelői, közösségépítő tevékenységei. Intézményvezetői és oktatói érdemeit méltán ismer-

ték el az egyetemi Károli Emlékéremmel, megkapta a Magyar Kultúra Lovagja kitüntetést, népszokáskutató munkásságáért a Kriza János Néprajzi Társaság életműdíját. Mindenikről külön órákat lehetne beszélni. Az oktatott tárgyakat már nem sorolom, talán nem is lényeges, s a fentiek után a munkaóráit kiszámolni is lehetetlen vállalkozás.

Ki is tudná összeadni az egyházi főiskolánk létrejöttének és működésének nehéz éveit, napjait, perceit, amelyeknek mind részese volt? A tanári óradíjak és a működési költségek biztosításának aggodalmas óráit? Lehet-e munkaóránban mérni a néprajzi táborok éjjeli, táborúzes, lobogó beszélgetéseit, a véget nem érő dalolást, nótázást, vagy a diákokkal a baráti, kollektív eszmecsereket, beszélgetéseket? Lehet-e tantervi, munkatervi időbeosztásba sűríteni a diáktáborozást, elhívást a tanítóságra, kántorságra egy falubeli találkozásra vagy egy templomkapu előtt? Bizonyára nem.

Ahogy a tanárságból sem lehet nyugdíjba menni, hivatalos keretek között csak úgy levétközni azt. Mert a tanár nemcsak tanít, hanem nevel is. És nemcsak diákot, hanem közösséget. Nem is egyet, és nemcsak vízszintesen, hanem vertikálisan is, több nemzedékre kihatóan. Legyen ez az ünnepi óra tehát a végtelen számú itt töltött órák és percek jelképes összegzése, amelyben mindannyian ott vagyunk, volt és jelenlegi diákok, tanítványai, mostani tanárok, közvetlen munkatársak. Mivel ismerjük őt, nyugdíjas éveire azt kívánjuk, vegye lassabbra a tempót, és a még fiókjában tartogatott rengeteg munkáját lazább munkaritmusból végezze mindannyiunk gazdagítására. Isten adjon erőt és jó egészséget, áldást további életére!

Beteljesült álom

Megújult a nagyernyei templom

Ismét impozáns tornya van 76 év után a nagyernyei templomnak. Az épületet az elmúlt négy évben teljesen felújították a magyar kormány által nyújtott támogatásból.

Újra a magasba irányítja a tekintetet a nagyernyei templom négy fiatornyos temploma. Az 1946-ban összeomlott torony helyreállításának álma nemzedékeken át megmaradt a közösségben, 2018-tól pedig lehetőségük adódott valóra váltani e vágyat. Az új épületrészben kis egyházközségi múzeum és gyermekmegőrző is helyet kapott. Az építkezés mellett megújult a tetőszerkezet, külső és belső javítás történt, rendbe tették az udvart, elkészült a kőtámfal, térkövezés, az új kerítés és székelykapu. A nagyszabású építkezés emlékére díszes kőtáblát állított a gyülekezet.

A nagyernyei reformátusok 1668-ban építették fel első templomukat I. Apafi Mihály támogatásával. 1768-ban tűzvész pusztította el a papi és a tanítói lakást, valamint az iskolát. 1776-ban engedélyt kértek egy kőtemplom építésére, 1780–1788 között pedig fel is építették azt. 1946. szeptember 3-án dőlt le a templom tornya, magával rántva az épület szinte teljes tetőszerkezetét. 1951-re rendbe tették a templomhajót, 1977-ben pedig haranglábat építettek mellé. Nagyobb javítási munkálatot 2003-ban végeztek.

A hálaadó ünnepségen Kató Béla püspök hirdette az ígét a Lk 14,28–33 alapján. Felidézte a nagyernyei gyülekezet történetében látható kitartást és ragaszkodást: évszázadokon át harc folyt a templomért felekezeti háborúskodások, a fennálló hatalom vagy a természet rombolása ellen, az elődök azonban úgy gondolták, a hajléknak állnia kell, áldozatot hoztak, Isten áldása pedig velük volt – ennek tudható be, hogy ma is áll a templom. A torony a háború után 1946-ban omlott össze. Szárazság, szegénység,

Fotó: Kiss Gábor

ség, nehéz év volt, amelyet a kommunista időszak követett. Ekkor sokan úgy vélték, Isten és templom nélkül is élhetnek, a nagyernyeiek azonban meglátták, hogy a megmaradáshoz szükség van a templomra. És bár csak magukra számíthattak, sikerült a csonka templomot helyreállítaniuk. Három nemzedék nőtt fel úgy, hogy nem is láthatta a régi tornyot, de ma újra hirdeti egy élő közösség hitét, kitartását.

Az igehirdetést követően Jakab István maros-mezőségi esperes köszöntötte a gyülekezetet és vendégeket. Visszaemlékezett, hogy a gyülekezetnek mindig nagy álma volt visszaépíteni a régi tornyot, most pedig megtörténhetett a csoda: újra áll a torony, a gyülekezet pedig beleépítette a hitét, szeretetét is.

Szász Attila helyi lelkipásztor a Zsolt 84,5–6 verseket idézte: „boldogok, akik házadban laknak, szüntelenül dicsérhetnek téged! Boldog ember az, akinek te vagy ereje, aki a te utaidra gondol.” A lelkipásztor felolvasta az eredeti beszámolót a templom összedőléséről, amikor a háború után a gyülekezet elszegényedve, megfogyatkozva nem tehetett sokat. A toronyépítés vágya azonban tovább öröklődött nemzedékeken át, és végül beteljesült a nagy álom. A torony Máté Krisztina és Barna Attila tervei alapján, a magyar kormány, az Erdélyi Református Egyházkerület, a helyi önkormányzat és a gyülekezet támogatásával készült el.

Nemes Gyula, az egyházközség főgondnoka Dávid király 1Krn 22,5 versben szereplő szavaival köszöntötte az ünneplőket: „az Úrnak pedig olyan házat kell építeni, hogy hírneve és ékessége mindent fölülmúljon az egész földön.” A továbbiakban Jánosi Ferenc polgármester elmondta: „a keresztyén hit nem bűvőhely, ahova elrejtőzhetünk a mindennapok problémái elől, hanem pajzs, amellyel felvértezve felvehetjük a harcot akár az ördöggel szemben is.”

Az anyaország képviseletében Brendus Réka nemzetpolitikai államtitkár elmondta: „ameddig él a közösség, és ameddig erős a hit, addig újra meg újra megmutatja, hogy képes a jövőnek építeni.” A megújult templomok az egész erdélyi magyar közösség megújulását is jelentik, hiszen ameddig Isten házá és gyermekeink iskoláit építjük, egyben közösségeinket is megerősítjük – hangzott el. Ugyanez fordítva is igaz: ameddig közösségünk teheti, építeni fogja a templomokat és iskolákat. Így fonódik egybe a közösség a hittel és a jövőbe vetett bizalommal.

| BEREKMÉRI GABRIELLA |

Hirdetés

Úrvacsorai kiskehely

rozsdamentes anyagból,
generációkon átívelő
használatra

www.szekelymuvek.hu
E-mail: szekely94bt@gmail.com
Tel: +36 30299 5129

**Toronyjavítás
-festés
-bádogozás**

LUKÁCS ALPIN'S **0744 612 079**

**Kalotaszegi
Orgonaépítő
Manufaktúra**

vállal

orgona- és harmóniumjavítást, hangolást,
építést és átépítést, illetve
keres kidobásra (tél), javíthatatlan hangszereket,
továbbá gyümölcsfa- és bukszustörzset.

Kovács Tibor
tel: 0742-503.803, tajpankov@yahoo.com
https://www.facebook.com/Orgonarestauralas

ÜZENET

ISSN 1223–8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1–3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

https://reformatus.ro/mediatar/kiadvanyok/uzenet • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

